

Jacht en eigendom onlosmakelijk verbonden

We krijgen in de toekomst te maken met grote uitdagingen in het landschap. Daarom kan het in de optiek van de voorzitter van de Koninklijke Nederlandse Jagersvereniging, Theo ten Haaf, niet anders dan dat jagers en particuliere grondeigenaren die uitdagingen gezamenlijk tegemoet gaan.

Drs. Minou van Dillen
MBA, redacteur
De Landeigenaar

“We moeten elkaar in het netwerk opzoeken”, zegt Ten Haaf. “De kracht moet komen van coalitievorming.”

Er zijn grote veranderingen in het landschap op komst, legt de voorzitter uit. Dat komt door maatschappelijke uitdagingen zoals de stikstofproblematiek, de energietransitie en de beoogde vergroting van de biodiversiteit. “Daar liggen gezamenlijke belangen en kunnen FPG en KNJV de handen ineen slaan. Als individuele partijen zijn we klein en hebben we politiek gezien geen in het oog springende onderwerpen, zoals zorg of onderwijs.”

Hij ziet een versteviging van de lijnen in het netwerk van de Jagersvereniging op alle niveaus: bij besturen, directies en medewerkers, landelijk en provinciaal. Hij vindt het belangrijk om niet alleen reactief te opereren, maar vooral om aan de voorkant van de agenda bepalend te zijn. Om vooraf gezamenlijk standpunten te bespreken, die in te brengen en daarvoor te gaan staan.

Ten Haaf sprak in maart al met FPG-voorzitter Robbertsen; nieuwe gesprekken zitten in de pijplijn.

Haas en konijn

Een belangrijk punt waarop de Jagersvereniging en de FPG elkaar vinden is dat de haas en het konijn op de wildlijst moeten blijven staan. Want tot zeer grote onvrede van beide organisaties, was er in februari onverwacht een meerderheid in de Tweede Kamer voor een motie over het schrappen van de haas en het konijn van de wildlijst van vrij bejaagbare diersoorten. Aanleiding voor de motie was de vorig jaar gepubliceerde rode lijst, waarop

Theo ten Haaf: “Jacht moet de basis voor het wildbeheer vormen”
Foto: Anoeska Vermeij

“Wat je nu ziet is regelgeving op basis van wantrouwen”

de haas en het konijn als ‘kwetsbaar’ werden aangemerkt.

Het nieuwe kabinet is straks aan zet om de motie in wetgeving om te zetten, of om deze naast zich neer te leggen. Ondertussen heeft demissionair minister Schouten een aanvullend onderzoek aangekondigd.

Zwaarwegend belang

Het schrappen van beide diersoorten van de wildlijst zou volgens Ten Haaf een ernstige inperking van het eigendomsrecht betekenen en daar is een zwaarwegend maatschappelijk belang voor nodig. “Maar er is geen sprake van zo’n zwaarwegend belang”, stelt Ten Haaf. Want de soorten zijn in een gunstige staat van instandhouding. Een politieke meerderheid verandert daar niets aan.

Hij hoopt dat de minister de motie als onuitvoerbaar beschouwt. “Mocht dat niet het geval zijn, dan sluiten we een gang naar het Europese Hof niet uit.” KNJV en FPG voeren hierover gesprekken. Het jachtrecht hoort bij het eigendom van grond en de eigenaar mag van zijn grond duurzaam oogsten, geeft Ten Haaf aan. Als het jachtrecht verhuurd is, dan mag de jager het wild dat in zijn jachtveld loopt duurzaam benutten. Dit eigendomsrecht mag volgens het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens niet zomaar ingeperkt worden. Daar is een zwaarwegend maatschappelijk belang voor nodig en dat is er niet, legt de KNJV-voorzitter uit.

Onafhankelijke Autoriteit

Het dossier ‘haas en konijn’ illustreert ook waarom de Jagersvereniging voorstander is van een onafhankelijke Autoriteit Faunagegevens. Afschot van wild wordt geregistreerd in het Faunaregistratie Systeem (FRS), dat door de provinciale fauna-beheereenheden wordt gebruikt. Het wild wordt regelmatig geteld en ook die gegevens worden in het FRS ingevoerd.

“Ik ben niet het type dat aan de kant blijft staan”

Theo ten Haaf is sinds februari voorzitter van de Jagersvereniging. Hij is generaal-majoor bij Defensie en commandant Netherlands Special Operations Command, een stafeenheid die binnen de krijgsmacht de inzet van special operation forces aanstuurt. Hij diende onder meer in Afghanistan en had de leiding over het terugbrengen van de MH17 slachtoffers uit de Oekraïne. In 2013 heeft hij zijn jachtakte gehaald en is hij lid geworden van de Luchtmacht Jagersvereniging.

Het schrappen van de haas en het konijn van de wildlijst is een ernstige inperking van het eigendomsrecht, vindt Ten Haaf Foto: iStock

De rode lijst wordt echter gebaseerd op een rapport en de gegevens van de Zoogdierverseniging. “We hebben te vaak discussies over cijfers, over feiten. Dat is onwenselijk”, zegt Ten Haaf. Hij geeft aan dat een onafhankelijk Autoriteit Faunagegevens de objectiviteit en betrouwbaarheid van telgegevens kan borgen en achteraf kan valideren, zodat deze niet ter discussie staan. De FPG ondersteunt dit pleidooi.

Jacht als basis

De jacht moet weer de basis worden voor het wildbeheer omdat het huidige systeem van provinciale ontheffingen het paard achter de wagen spant, vindt de jagersvoorzitter. Grondeigenaren zijn goed in staat om samen met jagers het wildbeheer te verzorgen. Dat doen ze al eeuwen op een effectieve en duurzame manier. Ook in andere Europese landen wordt jacht als de basis voor het wildbeheer gezien.

“Wat je nu ziet is regelgeving op basis van wantrouwen”, zegt Ten Haaf. “De jager is goed opgeleid en heeft kennis van zijn gebied. Vertrouw daarop, want het huidige systeem van ontheffingen werkt niet.”

Veluwe kaalgevreten

Hij stelt voor om het Deense model te volgen, waarbij één keer in de vijf jaar alle partijen de wildsoorten langs lopen en doelen vaststellen. Want nu moet er eerst schade ontstaan en aangetoond worden, alvorens er een ontheffing wordt afgegeven. Dan kan het zijn dat de populaties al dusdanig gegroeid zijn dat beheer problematisch wordt. Erik Koffeman, secretaris van de Faunabeheer-

eenheid Gelderland, illustreert dit met de Veluwe als voorbeeld. “Uiteindelijk gaat het om de biodiversiteit”, zegt hij. “Op het moment dat je de doelstanden van grofwild terugbrengt tot óf anderhalf edelhert óf vier wilde zwijnen óf tien reeën op honderd hectare, dan krijgt bosverjonging een kans, net als de kruid- en struiklaag. Maar op de Veluwe is er sprake van én, én, én. Daarbovenop hebben we komende zomer ruim vierduizend herten in plaats van de doelstand van 1400 herten. De Veluwe wordt, net als de Oostvaardersplassen, helemaal kaal gevreten.”

Koffeman: “De terreinbeherende organisaties beheren 70 procent van de Veluwe, maar ze halen het benodigde afschot bij lange na niet. Particuliere terreineigenaren die daar tussen liggen, kunnen daar ernstige schade van ondervinden.”

Die schade is er niet alleen op het gebied van biodiversiteit. Een aspergeteler in Otterlo leed voor 20.000 euro schade doordat een roedel herten het plastic van zijn aspergebedden kapot trapte.

Natuur regelt zichzelf niet

Het schieten van dieren is voor een kleine groep mensen erg beladen, beseft Ten Haaf. “We hebben in 2019 onderzocht dat 6% van de Nederlandse bevolking tegen de jacht is. Maar 60% is uitgesproken positief over het duurzaam benutten van wild uit de natuur en vindt dat dit moet worden toegestaan”, zegt hij. “Dat staat dus in wanverhouding tot al die ketelmuziek die sommige organisaties maken.”

In Nederland is geen natuur meer die zichzelf kan regelen, besluit Ten Haaf. “Daarom moet de jacht de basis voor het wildbeheer vormen.”